

УДК: 796.355.233

**МОТИВАЦІЯ ДО ЗАНЯТЬ СПОРТОМ У КУРСАНТІВ
РІЗНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ І КУРСІВ УНІВЕРСИТЕТУ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**
Олександр Соловей¹, Віктор Богуславський², Микола Пожидає², Дмитро Анісімов²

¹ Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

² Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Анотація:

Актуальність теми дослідження. Особливість занять спортом полягає в тому, що лише самоусвідомлення потреби фізичного вдосконалення і фізичного розвитку може стати дієвим стимулом для формування мотивації до виконання фізичних вправ, підвищення фізичної підготовленості і готовності до своєї професійної діяльності. Формування мотивації курсантів до занять спортом потребує цілеспрямованих кроків як з боку науково-педагогічних працівників кафедри (враховуючи потреби і інтереси курсантів), так і самих курсантів (бути активними учасниками навчального і спортивного процесів).

Метою дослідження є визначення і теоретичне обґрунтування мотивації курсантів різних факультетів і курсів до занять спортом у позанавчальний час.

Методи дослідження: для досягнення поставленої мети нами використовувалися аналіз та узагальнення літературних джерел, анкетування, методи математичної статистики.

Результати роботи та ключові висновки. У статті висвітлена проблема підвищення мотивації до занять спортом

Motivation to going in for sports for the students of different faculties and courses of university of internal affairs

Actuality of research theme. The feature of going in for sports consists in that only consciousness of necessity of physical perfection and physical development can become an effective stimulus for forming of motivation to implementation of physical exercises, increase of physical preparedness and readiness to the profession of activity. Forming of motivation of students to going in for sports needs purposeful steps both from the side of scientifically-pedagogical workers of department (taking into account necessities and interests of students) and students (to be the active participants of educational and sport processes).

A research aim are determination and theoretical ground of motivation of students of different faculties and courses to going in for sports in extracurricular time.

Research methods: for the achievement of the put aim we were use an analysis and generalizations of literary sources, questionnaire, methods of mathematical statistics.

Job performances and key conclusions. In the article the lighted up problem of increase of motivation

Мотивация к занятиям спортом у курсантов разных факультетов и курсов университета внутренних дел

Актуальность темы исследования. Особенность занятий спортом заключается в том, что лишь самосознание потребности физического совершенствования и физического развития может стать действенным стимулом для формирования мотивации к выполнению физических упражнений, повышения физической подготовленности и готовности к своей профессиональной деятельности. Формирование мотивации курсантов к занятиям спортом требует целеустремленных шагов как со стороны научно-педагогических работников кафедры (учитывая потребности и интересы курсантов), так и самих курсантов (быть активными участниками учебного и спортивного процессов).

Целью исследования является определение и теоретическое обоснование мотивации курсантов разных факультетов и курсов к занятиям спортом в позанавчальний время.

Методы исследования: для достижения поставленной цели нами использовались анализ и обобщения литературных источников, анкетирование, методы математической статистики.

Результаты работы и ключевые выводы. В статье освещена проблема

у позанавчальний час курсантів різних факультетів і курсів університету внутрішніх справ, обґрунтовано мотиваційні пріоритети та інтереси до занять спортом. Визначено, що основною метою занять спортом юнаки і дівчата назвали «підвищення фізичної підготовленості», «досягнення гармонійності будови тіла» та «отримання задоволення від рухової активності». Основною метою відвідування секційних занять із видів спорту для значної частини курсантів є «розуміння користі» від занять. Перспективами подальших досліджень цієї проблеми будуть визначення фізичного стану та фізичної підготовленості в системі самостійних та секційних занять курсантів, які опановують різні юридичні професії.

Ключові слова:

курсанти, факультети, курси, мотивація, спорт, секційні заняття.

is to going in for sports in time of students of different faculties and courses of university of internal affairs, motivational priorities and interests are reasonable in going in for sports. Certainly, that youths and girls named the «increase of physical preparedness», «achievement of harmoniousness of build» and «enjoying the primary purpose of going in for sports motive activity». The primary purpose of attendance of sectional employments from the types of sport for considerable part of students is «understanding of benefit» from employments. The prospects of further researches of this problem will be determination of bodily condition and physical preparedness in the system of independent and sectional employments of students, that seize different legal professions.

students, faculties, courses, motivation, sport, sectional employments.

повищення мотивації к заняттям спортом во внеурочное время курсантов разных факультетов и курсов университета внутренних дел, обоснованы мотивационные приоритеты и интересы к занятиям спортом. Определено, что основной целью занятий спортом юноши и девушки назвали «повышение физической подготовленности», «достижения гармоничности телосложения» и «получения удовольствия от двигательной активности». Основной целью посещения секционных занятий по видам спорта для значительной части курсантов является «получение пользы» от занятий. Перспективами дальнейшего исследования этой проблемы будут определение физического состояния и физической подготовленности в системе самостоятельных и секционных занятий курсантов, которые овладевают разными юридическими профессиями.

курсанты, факультеты, курсы, мотивация, спорт, секционные занятия.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень та публікацій. На сьогодні відбуваються значні зміни в громадському житті нашої країни, що відображаються на економічних, політичних і правових стосунках. При таких обставинах підвищуються вимоги до рівня професійної підготовленості працівників Міністерства внутрішніх справ. Значне місце в професійній підготовці майбутніх працівників цієї галузі відводиться вдосконаленню спеціальної фізичної підготовки курсантів військових вищих навчальних закладів (ВВНЗ) МВД України.

Система спеціальної фізичної підготовки – це сукупність компонентів, які складають процес фізичного вдосконалення особового складу, зокрема, і курсантів вищих військових закладів, вчасності, та забезпечують його функціонування відповідно до вимог, що ставляться до фізичної готовності військовослужбовців. Такими компонентами є загальна та спеціальна фізична підготовка, професійно – прикладна, методична, теоретична та спортивна підготовки [4, 6, 7, 11, 13].

Ефективність формування професійної діяльності у курсантів значною мірою залежить від чіткості визначення змісту, форм і методів організації навчального процесу. Ця справа надзвичайно складна, вона повинна враховувати індивідуальні особливості курсантів різних курсів, специфічні обставини і їх мотиви до занять зі спеціальної фізичної підготовки, спортом [6, 8, 9].

Спеціальна фізична підготовка курсантів МВС України проводиться у формі фізичних вправ (ранкова фізична зарядка, планові навчальні заняття, самостійні заняття, масові спортивні заходи, заняття в спортивних секціях) [7, 11, 14, 15]. Заняття спортом потребує постійного методичного вдосконалення навчального процесу з урахуванням відповідної спеціальної фізичної підготовленості курсантів.

У роботах науковців наголошується, що процес зі спеціальної фізичної підготовки курсантів у ВВНЗ зводиться тільки до формування фізичних якостей, під час навчально – виховного процесу недостатньо уваги приділяється вдосконаленню теоретичних знань і методичних вмінь і навичок, а також зміцнення їх мотивів до занять спортом [2, 5, 10–12].

На сьогодні, як студенти так і курсанти вищих навчальних закладів мають низький рівень фізичної підготовленості, низьку мотивацію, не проявляють інтерес до змісту занять, у них несформоване ціннісне ставлення до самостійних занять фізичною культурою і спортом [1, 3, 10, 14].

Аналізуючи вимоги навчальної та професійної діяльності військовослужбовців підрозділів МВД, можна зазначити, що для ефективного виконання завдань система спеціальної фізичної підготовки має бути спрямована на розвиток загальної і силової витривалості та вмінь діяти у складних, небезпечних і несподіваних ситуаціях.

Таким чином, актуальним є питання зміцнення мотивації до занять спортом у курсантів різних факультетів ВВНЗ МВД України, які в майбутньому спроможні виконувати завдання за призначенням на високому рівні.

Мета дослідження – визначити і теоретично обґрунтувати мотивацію курсантів різних факультетів і курсів до занять спортом у позанавчальний час.

Методи дослідження: аналіз та узагальнення літературних джерел, анкетування, методи математичної статистики.

Організація дослідження. Дослідження проводилися із курсантами 1–2 курсів Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ на факультетах: підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності (юнаки – n=20; дівчата – n=20), підготовки фахівців для органів досудового розслідування (юнак – n=20; дівчата – n=20), економічно-правової безпеки (юнаки – n=20; дівчата – n=20) та підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції (юнаки – n=20; дівчата – n=20) у яких визначено особливості мотивації до занять спортом.

Результати дослідження та їх обговорення. Фізична культура і спорт є складовою частиною культури суспільства. Для розуміння сутності фізична культура і спорт, фізичного виховання важливо зрозуміти, що спонукає людину до рухової активності, так як цей вид діяльності не пов'язаний безпосередньо з добуванням матеріальних благ, необхідних для життя [4, 8, 15].

Вплив мотивації на поведінку людини залежить від багатьох факторів. До числа найважливіших об'єктивних факторів, що впливають на формування у курсантів позитивної мотивації до спорту, належать вимоги до рівня фізичної підготовленості курсантів, що передбачені професійною діяльністю; організація і стан роботи на кафедрах і факультетах з навчання і виховання курсантів, стан і рівень спортивно – масової роботи; якість проведення занять; наявність гідного прикладу, особливо в особі командира і викладача [2, 11].

З метою визначення початкового рівня мотиваційної сфери курсантів факультетів нами було проведено анкетування щодо виявлення у них мотиваційних пріоритетів та інтересів до занять спортом.

Зміст анкети передбачав відповіді на запитання, які відображали мотиви і потреби курсантів щодо вибору саме цієї спеціальності, їх ставлення до спорту, як масового засобу формування професійно важливих якостей підготовленості, що дозволить зрозуміти стан курсантів залежно від організації занять зі спеціальної фізичної підготовки.

Результати досліджень зайнятості спортивною діяльністю курсантів різних факультетів і курсів свідчать, що переважна більшість курсантів не залучені до занять конкретним видом спорту. На факультетах курсанти першого курсу навчання спортом займаються 28,1% юнаків і 10,0% дівчат. Майже стільки ж залучених спортом на другому курсі, де юнаків 32,6% і дівчат 17,5% (табл. 1).

Таблиця 1

Зацікавленість курсантів всіх факультетів до спортивної діяльності, %

Курс	Стать	Варіанти відповіді			
		так		ні	
		n	%	n	%
I	Юнаки (n=80)	22	28,1	58	71,9
	Дівчата (n=80)	8	10,0	72	90,0
II	Юнаки (n=80)	26	32,6	54	67,4
	Дівчата (n=80)	14	17,5	66	82,5

Із видів спорту, якими займаються курсанти факультетів 1–2 курсів, лише легкою атлетикою (9,4%), баскетболом (6,3%), волейболом (11,3%), боротьбою (10,6%), настільним тенісом (5,3%) та гімнастикою (3,4%) займаються всі статі на всіх курсах, тоді як решта видів спорту (футбол, важка атлетика, бокс і фітнес) зумовлені особливостями курсу і статтю. Перелік видів спорту не одноманітний. У юнаків найпопулярнішим видом спорту є футбол (15,9%), яким за-

ймається майже третина (38,8%) першокурсників і 25,0% другокурсників. У 8,3% юнаків другого курсу є 2-й спортивний розряд із футболу. Серед дівчат першого (23,8%) і другого (21,2%) курсів найбільшою прихильністю користується фітнес. Волейболом займається 15,0% курсантів – дівчат першого та 6,3% – другого курсів, боротьбою, відповідно – 8,8% та 5,6%, баскетболом – 5,0% та 7,5%, настільним тенісом – 8,8% та 6,3%.

Силовими видами спорту займаються 27,5% юнаків першого (важкою атлетикою – 15,0%, боксом – 7,5%, боротьба – 5,0%) та 47,5% другого (важкою атлетикою – 20,0%, боксом – 10,0%, боротьба – 17,5%) курсів.

Мета занять спортом у більшості курсантів 1-2 курсів на всіх факультетах не спрямована на досягнення спортивних успіхів. Виняток становлять тільки 4,2% юнаків першого і 6,5% другого та 3,8% дівчат другого курсів – це досягнення високих спортивних результатів. Тренуються з метою участі в змаганнях лише юнаки, причому найбільшу частку (16,9%) становлять другокурсники і значно менше прихильників такої мети на першому курсі (7,3%).

Найчастіше юнаки і дівчата визначали мету занять спортом: «підвищити фізичну підготовленість» (25,0% юнаків і 33,4% дівчат на першому курсі, 21,8% юнаків і 25,4% дівчат на другому курсі), «досягти гармонійності будови тіла» (16,7% юнаків і 9,6% дівчат на першому курсі, 19,8% юнаків і 15,4% дівчат на другому курсі), «отримання задоволення від рухової активності» (20,8% юнаків і 19,0% дівчат на першому курсі, 10,5% юнаків і 19,1% дівчат на другому курсі). 8,3% юнаків і 20,8% дівчат першого і 12,5% юнаків і 22,9% дівчат другого курсів метою спортивної діяльності визначали покращення здоров'я.

На першому курсі для багатьох дівчат (21,2%) метою занять спортом є нормалізація маси тіла. Цю ж мету переслідують юнаки на першому (4,9%) і на другому (5,7%) курсах, а також дівчата двох курсів, відповідно, 5,1% та 4,8%.

Незначна кількість юнаків метою занять спортом назвали «самоствердження» (8,3% на першому і 5,3 на другому курсах) та «активне проведення дозвілля» (4,2% на першому і 8,3 на другому курсах). Жодна із дівчат 1–2 курсів не відзначили у своїх відповідях попередні дві мети занять спортом. Спілкування з друзями, як мету занять спортом відзначили другокурсники (5,4% юнаків і 6,7% дівчат).

Причини, на які вказували не залучені до спортивної діяльності курсанти, мають відмінності за статтю. Для юнаків усіх 1–2 курсів найголовнішою причиною названо «відсутність бажання», на неї нарікають 71,9% юнаків на першому та 67,4% – на другому курсах. Для дівчат відсутність бажання не є найвагомішою причиною. Для більшості дівчат (90,0% дівчат на першому і 82,5% – на другому курсах) стан здоров'я є тією причиною, що стала на заваді заняття спортом. Серед юнаків на стан здоров'я вказали 16,7% першокурсників і 36,4% другокурсників. «Брак вільного часу», як причина завади спортом, найбільш характерний для курсантів другого курсу, а саме 42,1% дівчат і 33,3% юнаків.

Мотивація до самостійних занять спортом курсантів 1–2 курсів всіх факультетів університету розглядалася в питаннях мети відвідування секційних занять спортом та причин і частоти їх пропусків.

Анкетування про мету відвідування секційних занять спортом свідчить, що значна частина курсантів (46,6% юнаків і 33,5% дівчат першого та 43,9% юнаків і 38,2% дівчат другого курсів) відвідує заняття через «розуміння користі» від них. На секційні заняття за для «Підвищення фізичної підготовленості» ходили 33,3% юнаків і 16,7% дівчат першого курсу та 23,4% юнаків і 13,3% дівчат другого курсів. За «для виховання вольових якостей» секційні заняття відвідувало 9,7% юнаків і дівчат першого та 6,8% юнаків і 3,7% дівчат другого курсів. Лише для чверті юнаків другого курсу (24,8%) метою відвідування занять було «отримання консультацій для самостійних занять фізичними вправами». Не більше курсантів (10,0% юнаків і 13,3% дівчат першого та 6,7% юнаків і 16,7% дівчат другого курсів) на секційних заняттях переслідували мету «підвищити рухову активність».

Таку мету, як «цікаво на заняттях» взагалі не виокремили дівчата другого курсу, тоді, як 12,7% юнаків і 9,3% дівчат першого та 4,7% юнаків другого курсів вказали саме на неї.

Констатація причин і частоти невідвідування секційних занять із видів спорту свідчить, що значна кількість курсантів всіх факультетів і курсів без вагомих на те причин тренувальні заняття пропускали зрідка. Майже не пропускали заняття 43,8% юнаків і 30,6% дівчат першого та 39,8% юнаків і 27,7% дівчат другого курсів. Через хворобу не відвідували секційні заняття 40,0% юнаків і 56,1% дівчат першого та 44,9% юнаків і 49,3% дівчат другого курсів.

Отже, анкетування про мотивацію до занять спортом і відвідування секційних занять різних видів спорту курсантів 1-2 курсів різних факультетів ДДУВС свідчить, що більшість курсантів (виняток становлять дівчата другого курсу) займаються в спортивних секціях і частина з них має конкретні спортивні досягнення – розряди (від 3-го до КМС).

Мотивація до відвідування занять в спортивних секціях сформована в переважній більшості курсантів. Курсанти займаються улюбленими видами спорту і відвідують заняття через те, що розуміють користь від них, бажають підвищити свою фізичну підготовленість.

Дискусія. За даними наукової літератури, як у студентів вищих навчальних закладів так і у курсантів університету внутрішніх справ, немає мотивації до занять спортом у позанавчальний час. Анкетування курсантів є ефективним стимулом у формуванні мотивації до занять спортом. Усі курсанти одностайні у твердженні, що заняття спортом, підвищення рухової активності позитивно впливають на покращення їх фізичної підготовленості.

Одержані результати дослідження підтверджують і доповнюють дані науковців про не сформованість мотиваційного ставлення курсантів до занять спортом і здорового способу життя.

Висновки. Анкетуванням курсантів 1–2 курсів всіх факультетів університету внутрішніх справ встановлено, що з кожним наступним роком навчання кількість курсантів, що займаються у поза навчальний час різними видами спорту і фізичними вправами зменшується. На першому курсі спортом займаються 28,1% юнаків і 10,0% дівчат, на другому, відповідно – 32,6% і 17,5%.

Мета занять спортом у більшості курсантів 1-2 курсів не спрямована на досягнення спортивних успіхів. Виняток становлять тільки 4,2% юнаків першого і 6,5% другого та 3,8% дівчат другого курсів.

Найчастіше метою занять спортом юнаки і дівчата назвали «підвищення фізичної підготовленості» (25,0% юнаків і 33,4% дівчат на першому та 21,8% юнаків і 25,4% дівчат на другому курсах) та «досягнення гармонійності будови тіла» (16,7% юнаків і 9,6% дівчат на першому та 19,8% юнаків і 15,4% дівчат на другому курсах), «Отримання задоволення від рухової активності» (20,8% юнаків і 19,0% дівчат на першому та 10,5% юнаків і 19,1% дівчат на другому курсах).

Основною метою відвідування секційних занять із видів спорту для значної частини курсантів є «розуміння користі» від занять (46,6% юнаків і 33,5% дівчат першого та 43,9% юнаків і 38,2% дівчат другого курсів).

Перспектива подальших досліджень полягатиме в розширенні та диференціації самоконтролю фізичного стану й фізичної підготовленості в системі самостійних та секційних занять курсантів, які опановують різні юридичні професії.

Список літературних джерел

1. Безверхня Г. В., Маєвський М. І. Мотивація до занять фізичним вихованням студенток педагогічних спеціальностей. *Слобожанський науково-спортивний вісник*. 2015. № 2 (46). С. 28–33.
2. Борецько Н. Ю., Азаренко Л. А. Внутрішня мотивація до навчання студентів спеціальності «Фізич-

References

1. Bezverhnya G. V., Maevskii M. I. Motivation for physical education of students of pedagogical specialties. *Slobojanskii naukovno-sportivnii visnik*. 2015. № 2 (46). S. 28–33.
2. Boreiko N.Y., Azarenko L.A. Internal motivation for student's education of the specialty «Physical

- на культура і спорт». *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова*. Серія 15. Наук. пед. проблеми фіз. культ. (фізична культура і спорт): [зб. наук. праць]. Київ, 2017. С. 41–44.
3. Добровольський В. Б., Романчук С. В. Стан проблеми фізичної підготовки курсантів-жінок вищих військових навчальних закладів та інноваційні шляхи її вирішення. *Фізична активність, здоров'я і спорт*. Львів, 2017. № 2. С. 37–40.
4. Ільченко С. С. Рухова активність як основа фізичного здоров'я людини. *Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції*. Умань: ВПЦ «Візаві», 2014. С. 31–36.
5. Корж Н. Л. Аналіз сформованості мотивації до самостійних занять фізичною культурою у студентів перших курсів технічних спеціальностей. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка*. Чернігів: ЧНПУ. № 15. Вип. 129. Т. III. С. 171–174.
6. Корчагін М. В., Красота В. М., Ольховий О. М. Вплив військово-професійної діяльності на фізичну підготовленість, розвиток, фізичний і функціональний стан військовослужбовців-операторів. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*: наук. журн. Х.: ХОВНОКУ. 2010. № 12. С. 89–93.
7. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання [підручник]. Київ. Олімпійська література. 2008. Т. 1. 390 с.
8. Кузнецов М. В. Удосконалення фізичних якостей кандидатів у підрозділи Сил спеціальних операцій засобами авторської програми. *Слобожанський науково-спортивний вісник*. Харків, 2017. № 3. С. 60–65.
9. Лейко О. М., Романчук С. В. Історичні аспекти створення та трансформації системи фізичної підготовки військовослужбовців Збройних Сил України. *Матеріали доповідей НПК*. Львів: АСВ; 2012. С. 256–260.
10. Москаленко Н. В., Корж Н. А. Технологія формування ціннісного ставлення студентів до самостійних занять фізичною культурою. *Спортивний вісник Придніпров'я*. Дніпро, 2016. № 1. С. 201–206.
11. Ольховий О. М. Історичний шлях формування європейських систем підготовки керівників фізичної підготовки для військ. *Матеріали міжвідомчої наук.-метод. конференції*. Київ, 2014. С. 161–173.
12. Федак Г. О. Мотивація майбутніх офіцерів запасу до службово-педагогічної діяльності. *Матеріали науково-практичної конференції Міністерства оборони України*. Київ, 2015. С. 249–250.
13. Фіногенов Ю. С., Петрячков О. В. Аналіз проблеми у системі фізичної підготовки у зв'язку зі зміною способу комплектування армії та скорочення терміну військової служби. *Теорія та методика фізичного виховання*. 2008, С. 72–76.
14. Чередніченко І. А. Вплив секційних занять з комплексним використанням засобів спортивних ігор на функціональний стан і кардіореспіраторної системи юнаків 18–19 років. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. Запоріжжя, 2016. № 1 (45). С. 38–42.
- Culture and Sport». *Naukovii chasopis NPU im. M. P. Dragomanova*. Seriya 15. Nauk. ped. problemi fiz. kyllt. (fizichna kultura I sport) : [zb. nauk. prac.]. Kyiv, 2017. S. 41–44.
3. Dobrovolsky V. B., Romanchuk S. V. State of problem of physical preparation of students-women of higher soldiery educational establishments and innovative ways of her decision. *Fizychna actyvniat, zdorovia I sport*. Lviv, 2017. № 2. S. 37–40.
4. Ilchenko S. S. Motive activity as basis of physical health of man. *Materialy II Vseukrainskoi naukovopractychnoi internet-conferentsiii*. Uman: VPC «Vizavi», 2014. S. 31–36.
5. Korzh N. L. The students of the first courses of technical specialties have an analysis of formed of motivation to the independent engaging in a physical culture. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni T. H. Shevchenko*. Chernihiv: ChNPU. № 15. Vyp. 129. T. III. S. 171–174.
6. Korchahin M. V., Krasota V. M., Olhovyi O. M. Influence of military-professional activity is on physical preparedness, development, bodily and functional condition of servicemen-operators. *Pedahohika, psyholohia ta medyko-biologichni problemy fisychnoho vyhovannia I sportu*: nauk. zhurn. Kh.: KhOVNOKU. 2010. № 12. S. 89–93.
7. Krucevich T. Y. Theory and methodic of physical culture [pidruchnik]. Kyiv. Olimpiiska literatura. 2008. Tom 1. 390 s.
8. Kuznetsov M. V. Improvement of physical qualities of candidates in subdivisions of Forces of the special operations by facilities of the authorial program. *Slobojanskii naukovosportivnii visnik*. 2017. № 3. S. 60–65.
9. Leiko O. M., Romanchuk S. V. Historical aspects of creation and transformation of the system of physical preparation of servicemen of the Armed Forces of Ukraine. *Materialy dopovidei NPK*. Lviv: ASV; 2012. S. 256–260.
10. Moskalenko N. V., Korj N. A. Technology of formation of students' value attitude to independent physical education lessons. *Sportivnii visnik Pridniprov'ya*. Dnipro. 2016. № 1. S. 201–206.
11. Olhovii O. M. Historical way to formation of European systems of preparation of heads of physical training for troops. *Materiali mijvidomchoi nauk.-metod. konferencii*. Kyiv. 2014. S. 161–173.
12. Fedak G. O. Motivation of future reserve officers for service and pedagogical activity. *Materiali naukovopraktichnoi konferencii Ministerstva oboroni Ukraini*. Kyiv. 2015. S. 249–250.
13. Finogenov Y. S., Petryachkov O. V. Analysis of the problem in the system of physical training in connection with changing the way of manning and reducing the military service. *Teoriya ta metodika fizichnogo vihovannya*. 2008, S. 72–76.
14. Cherednichenko I. A. Effect of sectional exercises with the integrated use of sports games on the functional state and cardiorespiratory system of boys 18–19 years old. *Fizichne vihovannya, sport I kultura zdorov'ya u suchasnomu suspilstvi*. Zaporijjya. 2016. № 1 (45). S. 38–42.

15. Чередниченко И. А., Тищенко В. А. Эффективность комплексного использования разных видов физических упражнений в повышении уровня физической подготовленности студентов 18–19 лет. *Вісник Запорізького національного університету: Фізичне виховання і спорт*. 2016. № 1. С. 63–72.

15. Cherednichenko I. A., Tyschenko V. A. Efficiency of the complex use of different types of physical exercises in the increase of level of physical preparedness of students 18–19. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu: Fizychnе vykhovannia I sport*. 2016. № 1. S. 63–72.

DOI: <http://doi.org/>

Відомості про авторів:

Соловей О. М.; orcid.org/0000-0001-8480-2323; 1soloveyaleksandr@gmail.com; Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, вул. Набережна Перемоги, 10, Дніпро, 49094, Україна.

Богуславський В. В.; orcid.org/0000-0003-2688-4505; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, просп. Гагаріна, 26, Дніпро, 49005, Україна.

Пожидаєв М. Ю.; orcid.org/0000-0002-5680-4580; k_sfp@dduvs.in.ua; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, просп. Гагаріна, 26, Дніпро, 49005, Україна.

Анісімов Д. О.; orcid.org/0000-0003-2893-8343; k_sfp@dduvs.in.ua; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, просп. Гагаріна, 26, Дніпро, 49005, Україна.